

Samenwerkingsovereenkomst Vierkant voor Werk juli 2016

De ondergetekenden:

Minister van Economische Zaken, H.G.J. Kamp, handelende als bestuursorgaan en als vertegenwoordiger van de Staat der Nederlanden,

Gemeente Hardenberg, zetelende te Hardenberg aan het Stephanuspark 1 te Hardenberg, ten deze rechtsgeldig vertegenwoordigd door P. Sniijders, burgemeester en portefeuillehouder economische zaken,

Gemeente Emmen, zetelende te Emmen aan het Raadhuisplein 1 te Emmen, ten deze rechtsgeldig vertegenwoordigd door B.R. Arends, locoburgemeester en portefeuillehouder economische zaken,

Gemeente Coevorden, zetelende te Coevorden aan het Kasteel 1 te Coevorden, ten deze rechtsgeldig vertegenwoordigd door J. Zwiers, portefeuillehouder economische zaken, op grond van artikel 171, lid 2 van de Gemeentewet hiertoe gemachtigd door de burgemeester,

Gemeente Hoogeveen, zetelende te Hoogeveen aan het Raadhuisplein 1 te Hoogeveen, ten deze rechtsgeldig vertegenwoordigd door A.W. Hiemstra, portefeuillehouder economische zaken, op grond van artikel 171, lid 2 van de Gemeentewet hiertoe gemachtigd door de burgemeester,

Provincie Drenthe, zetelende te Assen aan de Westerbrink 1 te Assen, ten deze rechtsgeldig vertegenwoordigd door H. Brink, portefeuillehouder economische zaken, op grond van artikel 176, lid 2 van de Provinciewet, hiertoe gemachtigd door de commissaris van de Koning,

hierna te noemen partners,

waarbij als symbool van de regionale samenwerking jhr. Drs. E. Alberda van Ekenstein, commissielid en beoogd voorzitter van de Program Board i.o., kennis neemt van deze overeenkomst en deze met het oog op het bepaalde onder ad 10 van de punten die overeen worden gekomen en ad 4 van de overeengekomen inzet van de partners, voor gezien tekent als derde.

Overwegen het volgende:

1. De vier gemeenten Emmen, Coevorden, Hardenberg en Hoogeveen vormen de Vierkant voor Werk regio en zijn een samenhangend stedelijk netwerk, verbonden door de aanwezige industrie met de daarmee samenhangende technische en logistieke bedrijvigheid en het daarop gerichte onderwijs. In juni 2014 hebben zij het economisch actieplan Vierkant voor Werk aan het kabinet aangeboden. Het plan richt zich op structurele versterking van de regionale economie. Het omvat een twintigtal acties met elk een indicatie van de noodzakelijke inzet van middelen.
2. De regio Vierkant voor Werk kenmerkt zich door zijn specialistische, innovatieve en hoogwaardige maakindustrie, vooral in HTSM toepassingen in mechatronica, olie & gas en chemie. Er is veel industriële werkgelegenheid, maar grote, volume gedreven bedrijven verplaatsen zich met verlies van werkgelegenheid als gevolg. De werkloosheid in de regio is hoog. De veerkracht van de regio staat daardoor onder druk.
3. De Tweede Kamer heeft in verband met de problematiek van Vierkant voor Werk in oktober 2014 en maart 2015 drie moties aangenomen inzake de ontwikkeling van een economische agenda voor de grensregio, ondersteuning van de regio in het benutten van bestaande regelingen voor de verbetering van het vestigings- en het investeringsklimaat voor bedrijven en om in overleg te treden over de werkgelegenheidsplannen en na te gaan of extra middelen voor de regio kunnen worden ingezet.
4. Eind augustus 2015 is op verzoek van de minister van Economische Zaken en de colleges van de vier gemeenten de commissie Vollebregt/Alberda van Ekenstein geïnstalleerd. De opdracht aan de commissie is om een strategie/visie op te leveren en concrete aanbevelingen te geven voor een

structurele versterking van de economie in de Vierkant voor Werk regio. Hierbij staan de economische potenties en kansen van de regio centraal.

5. De commissie biedt haar rapport op 7 juli 2016 aan de Minister en de portefeuillehouders economisch zaken van de vier gemeenten aan. De visie van de commissie is dat de regio Vierkant voor Werk in 2030 een van de industriële hotspots is, aangehaakt op en ingebed in een economisch krachtig Noord- en Oost-Nederland. Om het ondernemerschap te versterken en actiegerichtheid te vergroten is er volgens de commissie een noodzaak tot het ontzorgen van ondernemers, investeren in technisch onderwijs en kennisopbouw, het faciliteren van bedrijfsleven om gebruik te maken van bestaande regelingen en zijn ook extra financiële impulsen noodzakelijk.
6. De commissie benoemt in het rapport vijf strategische speerpunten om uit te werken in een programma:
  - a. Ondernemen met ambitie; een regio met een internationale uitstraling op het gebied van innovatieve maakindustrie.
  - b. Opleiding en kennis stuwen HTSM excellentie; een regio voor hoogwaardig toegepaste kennis en vakmanschap met continue voeding van de beste technische opleidingen.
  - c. Wonen, omgeving, infrastructuur uitstekend; een aansprekende vestigingsplaats en woonplaats in een mooi landschap en een aangename leefomgeving.
  - d. Profiel, imago, cultuur 'AAA'; herkenbaar profiel en imago in de wereld; een omgeving en cultuur die ondernemerschap prikkelt en aantrekt.
  - e. Professionele samenwerkingsstructuur; visie bereiken door krachtige samenwerking en een integrale en systematische aanpak, ook van de gezamenlijke overheden.
7. De commissie raamt dat het programma een extra investering vraagt van € 70 miljoen voor de komende 5 jaar. De commissie vindt een eerste bijdrage van € 15 miljoen noodzakelijk om het programma te starten met een stimuleringsbudget voor bedrijfsontwikkeling.

Komen het volgende overeen:

1. De partners onderschrijven dat de problematiek van de Vierkant voor Werk regio vraagt om een krachtige samenwerking en een integrale, systematische en langjarige aanpak.
2. Het rapport "Economisch Programma 2017-2021 voor de Vierkant voor Werk regio" van de commissie Vollebregt Alberda van Ekenstein is een goed vertrekpunt voor deze aanpak.
3. Kern van de aanpak is het aanjagen van innovatie, integraal technisch opleiden en een passend instrumentarium voor bedrijven en onderwijs. Met een focus op het groei- en innovatiepotentieel bij gevestigde bedrijven.
4. Het realiseren van de aanpak vraagt om een brede alliantie, een substantiële investering en een lange adem.
5. Partners gaan hiervoor een samenwerking aan voor de looptijd van het programma, te weten voor 5 jaar, van 2017 tot en met 2021.
6. De partners steunen de ambitie en doelen van het programma en zullen de uitvoering van het programma waar mogelijk ondersteunen.
7. Partners zetten zich in om de noodzakelijke middelen voor het programma bijeen te brengen.
8. Om ten behoeve van de ambities van Vierkant voor Werk een brede alliantie te vormen, versterken de partners gezamenlijk de relaties binnen Noord- en Oost-Nederland. De partners werken actief aan de relatie tussen en de positionering van de regio Vierkant voor Werk en de kennisregio's rondom de steden Zwolle, Enschede en Groningen.
9. Partners bundelen het reeds beschikbare instrumentarium en zetten in op een gecoördineerde inzet van adviseurs van Rijk (KvK Noord, NV NOM, RVO), provincie (SNN, NV NOM) en regio ter versterking van de dienstverleningsondersteuning aan bedrijven (om het latente groei- en investeringspotentieel los te trekken) en om meer buitenlandse investeringen en bedrijvigheid aan te trekken.
10. De Program Board Vierkant voor Werk wordt de spil van de samenwerking van de partners en de motor van het programma.

Als onderdeel van de samenwerking leveren de partners de volgende inzet:

1. De vier gemeenten in de Vierkant voor Werk regio

- a. De gemeenten in de Vierkant voor Werk regio vormen een samenhangend stedelijk netwerk en positioneren zich als regio samen en als geheel.
- b. Erkennen dat er gezamenlijke kansen liggen voor meer werkgelegenheid. Om die kansen de komende jaren te benutten, zullen de gemeenten op economisch gebied steeds nauwer samenwerken. Groei van de werkgelegenheid staat daarbij voorop, onafhankelijk van de plaats waar deze ontstaat.
- c. De gemeenten Emmen, Hoogeveen en Coevorden stellen gezamenlijk € 4 miljoen beschikbaar voor een stimuleringsbudget voor bedrijfsontwikkeling en spreken de intentie uit om ook de overige maatregelen van het programma financieel te ondersteunen op basis van nader uitgewerkte plannen.
- d. Richtten een programmabureau in en financieren extra aanjaagcapaciteit gericht op het realiseren van het programma, in nauwe samenwerking met bedrijfsleven, kennisinstellingen en andere overheden.

2. De Provincie Drenthe

- a. Erkent dat er in de regio 'Vierkant voor Werk' kansen liggen voor meer werkgelegenheid. Om die kansen de komende jaren te benutten, zal de provincie op economisch gebied nauw samenwerken met de regio 'Vierkant voor Werk'. Groei van de werkgelegenheid staat hierbij voorop, onafhankelijk van de plaats waar deze ontstaat.
- b. Het college van Gedeputeerde Staten stelt € 4 miljoen beschikbaar voor een stimuleringsbudget voor bedrijfsontwikkeling, mits Provinciale Staten daarvoor de benodigde middelen beschikbaar stelt, en spreekt de intentie uit ook de overige maatregelen van het programma financieel te ondersteunen op basis van nader uitgewerkte plannen
- c. Ondersteunt het programmabureau en financiert extra aanjaagcapaciteit gericht op het realiseren van het programma, in nauwe samenwerking met bedrijfsleven, kennisinstellingen en andere overheden. Ontsluit generieke maatregelen en draagt kennis aan opdat deze maatregelen voor de regio (beter) toegankelijk worden.
- d. Ondersteunt de regio in het benutten van EFRO-subsidie, INTERREG-subsidie en (nationale) regelingen voor de verbetering van het vestigings- en investeringsklimaat voor bedrijven.

3. Minister van Economische Zaken

- a. Bevordert dat overleg tot stand komt met het ministerie van OCW over de ontwikkeling en financiering van doorlopende leerlijnen, integraal technisch opleiden en de kennisopbouw via gerichte fieldlabs.
- b. Bevordert dat overleg tot stand komt met het ministerie van SZW over verbetering op de arbeidsmarkt in de Vierkant voor Werk regio.
- c. Stelt een bijdrage van € 4 miljoen beschikbaar voor een stimuleringsbudget voor bedrijfsontwikkeling, binnen de daarvoor geldende, wettelijke kaders. Over de inzet van deze bijdrage kunnen nadere afspraken worden gemaakt.
- d. Zorgt voor verbinding tussen de Vierkant voor Werk regio en het ministerie van Economische Zaken. Deze liaison zal contact onderhouden met de Program Board en het programmabureau met het oog op overleg over (beleids-)ambities vanuit het Vierkant voor Werk programma op strategisch en gebundeld niveau.
- e. Ontsluit generieke maatregelen en draagt kennis aan opdat deze maatregelen voor de regio (beter) toegankelijk worden. Ondersteunt de regio in het benutten van EFRO-subsidie, INTERREG-subsidie en nationale regelingen voor de verbetering van het vestigings- en het investeringsklimaat voor bedrijven.

4. Stimuleringsbudget bedrijfsontwikkeling

Ter nadere uitwerking van het stimuleringsbudget voor bedrijfsontwikkeling komen de partners overeen dat:

- a. De gemeenten, de provincie en de Minister stellen elk bij aanvang van deze overeenkomst € 4 miljoen beschikbaar.

- b. De werking van het stimuleringsbudget wordt in het eerste kwartaal van 2018 tussen partners geëvalueerd, waarbij bij een positieve evaluatie de gemeenten, de provincie en de Minister zich zullen inspannen elk een aanvullend budget van € 1 miljoen ter beschikking te stellen.

Bij de samenwerking van de partners in het kader van het programma vervult de Program Board een centrale rol:

De Program Board

- a. Gaat in het derde kwartaal van 2016 van start. De Program Board van de Vierkant voor Werk regio is verantwoordelijk voor de economische visie en strategie van de regio en draagt zorg voor de externe positionering. De Program Board bewaakt de uitvoering van het programma en het draagvlak in de regio. Doel is hechte samenwerking tussen overheid, bedrijfsleven en kennisinstellingen om de economische ambities van de regio te realiseren.
- b. Brengt in de regio leading coalitions uit de bedrijvensclusters en onderwijsinstellingen tot stand met het oog op het beleggen en uitvoeren van de ontwikkelagenda's.
- c. Zet zich in voor financiële bijdragen van bedrijfsleven en kennisinstellingen voor de realisatie van het programma.
- d. Bundelt krachten met bestaande initiatieven in Noord- en Oost-Nederland om de realisatie van het programma te versnellen en de samenhang met lokale initiatieven te vergroten. De samenwerking in Noord- en Oost-Nederland richt zich ook op de samenwerking tussen kennisinstellingen zoals RUG, UT, Windesheim, Stenden/NHL en de ROC's en VMBO's.

Slotbepalingen

1. Wijzigingen
  - a. Elke partner kan de andere partners schriftelijk verzoeken de samenwerkingsovereenkomst te wijzigen. De wijziging behoeft de schriftelijke instemming van alle partners.
  - b. Partners treden in overleg binnen zes weken nadat een partner de wens daartoe aan de andere partners schriftelijk heeft medegedeeld.
  - c. De wijziging en de verklaringen tot instemming worden in afschrift als bijlagen aan de samenwerkingsovereenkomst gehecht.
2. Opzegging
Elke partner kan deze samenwerkingsovereenkomst (te allen tijde) met inachtneming van een opzegtermijn van 12 maanden schriftelijk opzeggen.
3. Nakoming
Partners komen overeen dat de nakoming van de afspraken van deze samenwerkingsovereenkomst niet in rechte afdwingbaar is.
4. Inwerkingtreding
  - a. Deze samenwerkingsovereenkomst treedt in werking met ingang van de dag na ondertekening door alle partners en loopt tot en met 2021.
  - b. Partners nemen de uitvoering van alle in deze samenwerkingsovereenkomst genoemde afspraken zo snel mogelijk ter hand.
5. Openbaarmaking
Deze samenwerkingsovereenkomst zal openbaar worden gemaakt door publicatie in de Staatscourant.

Aldus overeengekomen en in drievoud ondertekend te Den Haag op 7 juli 2016

De Minister van Economische Zaken

Provincie Drenthe

H.G.J. Kamp

Gemeente Emmen

B.R. Arends
Wethouder Economische Zaken

Gemeente Coevorden

J. Zwiers
Wethouder Economische Zaken

Voor gezien en kennis genomen:

E. Alberda van Ekenstein
Voorzitter Program Board i.o.

H. Brink
Gedeputeerde Economische Zaken

Gemeente Hardenberg

P. Snijders
Burgemeester

Gemeente Hoogeveen

A.W. Hiemstra
Wethouder Economische Zaken